

A golyó levegőt karcolva süvített, majd végül néma csendbe burkolózva ért vérfakasztón és fennakadva a céljába. Olyan szövetek szakadtak tőle szét, amiket már a legügyesebb orvosi kéz se tudna megstoppolni; olyan csontok törtek, amiket lehetlenség összefabrikálni; és olyan szervek károsultak, amiknek veszte a teljesség vesztét is kell, hogy magával hozza. A még mindig csak tizenéves szív zakatolt egy párat, a vörösbe úszó légvétel még zilált egy pár minutumnyit, a körút aszfaltföldjéhez csapódó fejben pedig pillanatok alatt végigperegtek a szösszenetnyi múlt filmkockáinként előtörő emlékképei.

Azonban ekkor történt valami benne. Még az angyalsuhogás beköszön-te előtt, éppen az utolsó földi pillanatban a sérült kamasz-szív nagy durcásan úgy döntött, hogy ő most nem hátra-, sokkal inkább előrenéz. „Ha már nem érem meg az életemet, éljem meg legalább az utolsó pillanatot!” – határozta el magában vad konoksággal. „Csak azért is fellázadok az elmúlás hatalma ellen, bármennyire is tehetetlenül szenvedem el az örök biztosat!” – ordította túl a benne lakó lélekszerű a kinti füstös csendet. „Ha már nincs jövőm, legalább legyen ez az utolsó másodperc a teljes távlatom!”

És a szív, amely mellett a mellkasán olyan lyuk tátongott, mint a marokban tartott nemzetiszín zászló kiharított közepe, álmodni kezdett ekkor egy sohase lesz jövőt.

Remélte, hogy nem így lesz vége. Még talán azt a vágyat is megkockáztatta, hogy ő ügyis felépül valahogy, mondhatni, csodával határos módon. Az meg egyáltalán nem érdekli, hogy októberi tetteiért egy gecsemánés éjjelen feketeautós sötétballonosok csengetik fel álmából. Hadd legyen már egy kicsit ő is hős ott legbelül, és hadd legyen kívülről nézve meg egy elítélendő ellenforradalmár, egy cellalako agyonkínzott, egy évekig a szabad levegőre ácsingózó börtöntöltelék. Egye fene, ítéljék csak el egy pont róla készült fotóbizonyíték miatt életfogytiglanra, mint kezében fegyvert tartó rendszerellenest, mint szovjetgyilkost, mint ország-rombolót – ő úgyis tudja, hogy mi az igazság. Mert majd valahol az ég kompenzál, és biztos abban, hogy a pár dohos csótánytanyás rács mögötti év után beköszönt a valahonnan felülről jövő érthetetlen amnesztia. Ismerte annyira ellenfeleit, hogy tudta róluk, egy idő után még maguk is elhiszik, hogy egy magafajta ember a gulyásvilágba belekeverhető. Pedig mekkorát tévednek! De legyen! Legyenek csak kegyesek! Odafenn majd ügyis átvilágítják a szívüket! Akkor majd mekkorát koppannak!

És látta, amint kiléphet a börtön kapuján immár csontvázvá fogyva, de emelt fővel. Mit sem törődve lépte át a szabadság küszöbét, nem érdekelve, hogy még hónapokig – évekig árgus szemek figyelik, hogy lesik majd minden mozdulatát, és jelentik minden egyes felbőffenését. Kacag a beszervezni akarókon, hiszen egy október tüzeiben élőt sose lehet belezsarolni az ilyenfajta aljasságba. Kineveti még azt is, hogy elvágják a karrierjét, hogy nem veszik fel az egyetemre, mert se kulák-elei, se börtönviselt énje nem felel meg az elvárások agyament mércéjének. Annyi baj legyen, majd építi egy gyári sorban rutinszerűen a szocializmust! Ugyan unni fogja, de legalább kikezddhetetlen lesz.

Ekkor előkerül a lélek bugyrából az a vele korú kislány, akinek már vagy fél esztendeje – de nagy szó! – szülői beleegyezéssel udvarolgatott. Azt álmodja róla, hogy titokban majd oltár elé is vezeti, valamikor, úgy a '60-as évek közepén. Igen, titokban, és igen, oltár elé. Mert a kötelező tanácsi után azért is ellopóznak a kedves lelombozódott templomba is, a ki nem ölhető hit otthonába is, ahol egy fehérgalléros, koromfekete ruhás szép égi igékkal és az örökkévalóság áldásának ígéretével köti össze őket egymással. Ez a kislány mindvégig kitart mellette, amúgy is várta türelmesen és hűséggel ez idáig is; amikor pedig a boldog közös évek beteljesednek, különösen is kézen fogó párja lesz.

Hallotta aztán egy, majd még egy és még egy csecsemő kiszüremkedő felsírását, miközben ő ott tipródik mindegyik alkalommal a szülőszoba küszöbén, soha meg nem szokva az éveket átívelő örömet, sem az élet születésének varázsélményéből – amiben asszonya és a fehérmaszkos arcúak bezzeg részesülhetnek – való kirekesztettséget. Az orgonasíp apróságok végül kinövik magukat a karjaiból, büszke atyai szemekkel kísérvé járják önálló útjukat. Persze nem érvényesülhetnek, nagy pályát be nem futhatnak, mert az apjuk múltja komoly akadály; de annyi baj legyen, gondolja, ha viszont a maguk helyén valahogy mégiscsak boldogok. Néha számon kéri persze rajta ezt a csemetéi, néha zúgolódnak is miatta, börtönviseltségét a szemére hányva, de a szeretetük ettől még hálásabb annál, sem hogy megutálnák érte. Elvégre nem az apjuk tehet róla, hogy fegyvert fogott, amikor azt kellett és azt lehetett; és hogy nem állt be a „sehonnai bitang emberek” sorába. Még büszkéek is titokban rá. Hogy nem lett belőlük tanár, orvos, mérnök? – ennyit megér a tiszta és nyugodt lelkiismeret!

Aztán egyszer mégiscsak beköszönt majd valami fordulatszerű, valami rendszerváltós. És a pár éve elutasított csemeték bejutnak az egyetemre, mert apjukból hirtelen ünnepezt nemesi hős lesz. Ott lesz egy ünnepen, amikor újratemetik az egykoron ismeretlen parcellákba elföldeltek, még a pulpitusra is kiültetik, a mellét is kiplecsnizik, a nevét is többször hangosan bemondják. Lyukas zászlós kitűzött raknak gallérvára, áldják nevét, riportolják mikrofonok és kamerák előtt, dicshimnusz zengnek róla. Az az egykori fotó pedig, ami annak idején a koncepció perének tárgya bizonyítéka volt, most a történelemkönyvek illusztrációjává női ki magát.

Látja magát megvéhnedni, önmaga árnyékának lenni, unokáit agyonbabusgatni, szívinfarktust is túlélni, majd végül „ágyban, párnák közt” meghalni – pont azon évben, amikor ország-világ emlékezik a hatvan éve történetekre. És akkor majd boldogan megy egy égi haza felé, ahol annyi harcostárs várja. Harcostárs?! Vele egykorú kedves és bátor suhanc, lelkes álmodó.

Amikor idáig ér jövőhasító álmában, összeköszön a kegyetlen jelen és a remélt jövő. Aszfaltágyban és kőpárnák között fekszik újra. Már hallatszik távolból az anyagsuhogás, hallja a hívó hangot és látja a vakító fényt; és az utolsó szívdobbanásával megköszöni, hogy ilyen teljes életet élt.